

Arkivnr: 2015/11453-4
Saksbehandlar: Adeline Berntsen Landro

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Hordaland fagskulestyre		26.11.2015

Økonomisk situasjon ved Hordaland helsefagskole

Samandrag

Hordaland helsefagskole har dei siste åra hatt utfordringar med å oppnå økonomisk balanse i høve til helsefagskuletilboda. I 2014 gjekk helsefagskulen med eit underskot på om lag 2 millionar kroner, og i 2015 ser det ut til at det blir eit underskot på om lag 2,2 mill. Helsefagskuletilboda ved Hordaland helsefagskole blir finansiert gjennom ei eiga tilskotsordning under Helsedirektoratet. Det er fleire årsaker til at økonomien ved Hordaland helsefagskole ikkje går i balanse. Årsakene er hovudsakleg utfordringar med rekruttering og fråfall, låg studentsats og kostnadskrevjande praksisemne.

Forslag til vedtak

1	Følgjande tiltak vert sett i verk for å betre den økonomiske situasjonen ved Hordaland helsefagskole: <ul style="list-style-type: none">• Spisse fagtilbodet – berre annonsere to til tre tilbod kvar haust.• Starte store klassar med inntil 30 studentar, minimum 25.• Gå i dialog med kommunane om kva tilbod som blir starta opp, ikkje gje for mange alternativ å velje mellom.• Alle tilbod blir tilbydd i Bergen – rekruttering frå Bergen og omlandskommunane.• Evaluere resultat av tiltaka undervegs og ha tett oppfølging og dialog i høve til kva tilbod som skal startast opp.
2	Eventuelle økonomiske ekstraløyvingar blir handsama i eiga sak om tilbodsstruktur for Fagskolane i Hordaland.

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring
ansvarleg for saksførebuing til fagskulestyret

Linda Farestveit
seksjonsleiar skule

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 11.11.2015

Hordaland helsefagskole har dei siste åra hatt utfordringar med å oppnå økonomisk balanse i høve til helsefagskuletilboda. I 2014 gjekk helsefagskulen med eit underskot på om lag 2 mill., og i 2015 ser det ut til at det blir eit underskot på om lag 2,2 mill. Av fellesmidlane for Fagskolane i Hordaland som administrasjonen ved Opplæringsavdelinga disponerer, blei det ved starten av året 2015 gitt ei styrking på kr 800 000. Desse midlane var restmidlar frå budsjettåret 2014, og hadde dei ikkje blitt gitt i 2015, ville skulen hatt eit underskot på 3 mill. dette året.

Helsefagskuletilboda ved Hordaland helsefagskole blir finansiert gjennom ei eiga tilskotsordning under Helsedirektoratet. Fylkeskommunane har delegert tilskotsløyve og får årleg tildelt ei ramme frå Helsedirektoratet som skal fordelast til både offentlege og private tilbydarar av godkjent helsefagskuleutdanning etter søknad. Det er Utval for opplæring og helse som skal fordela desse midlane til tilbydarar som har studentar i Hordaland. Stort sett har ikkje den tildelte ramma for Hordaland fylkeskommune blitt brukt opp, og dei resterande midlane skal betalast tilbake til Helsedirektoratet. Tilskota blir betalt ut til tilbydarane to gongar i året etter studentteljing 1. mars og 1. oktober. Såleis får ikkje tilbydarane meir midlar enn akkurat det talet på studentar som dei har i utdanning kvart semester tilseier. Studentsatsen for eitt år på heiltid er for tida kr 75 900,- for stadbasert tilbod, og kr 52 500,- for nettbasert tilbod.

Bakgrunn for dei økonomiske utfordringane

Det er fleire årsaker til at økonomien ved Hordaland helsefagskole ikkje går i balanse. Årsakene er hovudsakleg utfordringar med rekruttering og fråfall, låg studentsats og kostnadskrevjande praksisemne.

Rekruttering

Sidan helsefagskuletilboda blei etablert under Fagskolane i Hordaland i 2008, har det vore utfordrande å rekruttere studentar. Helsefagskuletilboda generelt er lite kjent som ein vidare utdanningsveg blant kommunane. Nokre kommunar har vore aktive og ønskt eit tilbod for sine tilsette, mens andre kommunar har prioritert andre kompetansehevingstiltak (mindre kurs eller høgskuleutdanning).

Det har blitt gjennomført fleire ulike større marknadsføringstiltak for å rekruttere fleire studentar. I 2011 og 2013 blei det arrangert ein helsefagskulekonferanse for kommunane og rådgjevarar frå dei vidaregåande skulane. Den første konferansen førte til auka rekruttering, men mange av søkjarane/studentane slutta før eller like etter skulestart, og klassane blei igjen små og meir kostnadskrevjande. I 2014 blei det starta ein marknadsføringskampanje ved fagskulen som Hordaland fagskulestyre dekte ein 40 % ressurs til. Kampanjen vart driven av to lærarar ved Hordaland helsefagskole som reiste rundt til utvalde kommunar for å gå i dialog med etatsleiarar for helsetenestene. Når lærarane vitja kommunane, var dei også tilgjengelege for at helsefagarbeidarar kunne kome og få informasjon om tilboda. Kampanjen har ikkje gjeve ønskt resultat enda, men det er mogleg at ein ser resultat og får større oppslutnad neste haust.

I tillegg til konferansar og rekrutteringskampanje blir alle fagskuletilboda ved Fagskolane i Hordaland annonsert i sosiale medium og i Google. Helsefagskuletilboda har vore prioritert ved desse annonseringane. Kvart år står Fagskolane i Hordaland på stand saman ved utdanningsmessa i Grieghallen, og tidleg i 2015 blei det laga ein informasjonsfilm om Fagskolane i Hordaland som blei vist på kino fram mot søknadsfrist same år. Denne skal også gå på kino igjen vinteren 2015 og våren 2016.

Fråfall

Helsefagskulen har dei siste åra starta opp små klassar innan ulike helsefagskuletilbod. Ein klasse med 15 studentar er rekna som fullteikna. Tidlegare år blei det starta opp klassar med mindre enn 15 studentar av di skulen var i ein etableringsfase. Årsaka til små klassar er også at skulen har starta ein klasse som i utgangspunktet er fullteikna, og så har fleire studentar slutta anten rett før start eller like etter skulestart.

Ofte sluttar studentane fordi dei ikkje får støtte frå arbeidsgjevar i høve til fri til undervisning og tilrettelegging til praksisvekene. I tillegg er det nokre studentar som sluttar av di utdanninga er meir

arbeidskrevjande enn dei hadde sett føre seg. Konsekvensen av dette er at helsefagskulen vert bunden til å gje eit tilbod til små klassar, og finansieringa blir svært låg.

Det siste året har skulen vore meir restriktiv i høve til å gje lovnad om å starte opp eit tilbod der dei ser det kan bli ein liten klasse, og skulen har venta i det lengste til dei har sett at det er rekruttert nok studentar (15) før det blir bestemt at ein klasse blir starta opp. Likevel er det fleire studentar som har slutta like etter start, og skulen får igjen små klassar. Skulen har også vore aktiv i forkant med å informera søkjarane om kva studiet krev av studentane, og at det er viktig å avklare tilrettelegging frå arbeidsgjevar før dei startar opp.

Låg studentsats og oppfølging i praksis

Satsen for ein student blir fastsett av Helsedirektoratet med ei årleg prisjustering, men erfaringa med drifta av helsefagskuletilboda syner at sjølv om ein har ein fullteikna klasse på 15 studentar går ikkje økonomien rundt. Skulen har høgt kompetente lærarar, og personalet reiser fram og tilbake til dei ulike studiestadene som har undervisning. I tillegg er det kostnadskrevjande å driva oppfølging i praksisemnet. Som nemnt vert tilskota gjeve etter studentteljing kvart semester

Oversikt over tilbod, studiestader og studenttal

Hordaland helsefagskole (Fusa fagskule fram til hausten 2014) har gjeve helsefagskuletilbod sidan 2008. Dei har gjennom åra fått godkjent fleire tilbod, og har i dag til saman 7 godkjende utdanningar fordelt på 8 studiestader i Hordaland.

Tabell 1 – Studenttal ved helsefagskulane hausten 2011 til hausten 2015

Fagskule	2011		2012		2013		2014		2015	
	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust	
	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	
Fitjar fagskule	21	20	37	32						
Hordaland helsefagskole	20	16	36	29	88	80	76	58	57	
Sum	41	36	73	61	88	80	76	58	57	

Kjelde: Database for statistikk om høgere utdanning (DBH)

Tabell 1 syner talet på helsefagskulestudentar frå hausten 2011 til hausten 2015. Som ein ser av tabellen, hadde Fitjar fagskule også helsefagskuletilbod fram til våren 2013. I 2013 blei tilboda ved Fitjar fagskule overført til Hordaland helsefagskole i samband med skulebruksplanen. Av tala i tabell 1 ser ein at studenttalet har vakse fram til hausten 2013, men frå våren 2014 har det vore ein nedgang. Samstundes som studenttalet har auka i nemnde periode, blei det også starta opp fleire nye utdanningar, og dette forklarar den totale auken i studenttalet.

Tabell 2 – Studenttal hausten 2013 til hausten 2015 ved Hordaland helsefagskole, studiestad Bergen

Studiestad Bergen	2013		2014		2015	
	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust	
	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	
Helse, aldring og aktiv omsorg (D)	12	13	7	6		
Kreftomsorg/lindr.pleie (D)	8	8				
Psykisk helsearbeid (D)	10	10				
Rus- og avhengigheitsproblematikk	5	5				
Spesialreinhold og sterilforsyning (D)	17	16	15	14	20	
Spesialreinhold og sterilforsyning (N)					6	
Sum	52	52	22	20	26	

Kjelde: DBH

Tabell 2 syner studenttalet ved helsefagskuletilboda til Hordaland helsefagskole ved studiestaden Bergen, periode haust 2013 til haust 2015. Tabellen syner fleire små klassar ved studiestaden Bergen. Det einaste tilbodet som har vore fullteikna i denne perioden er Spesialreinhold og sterilforsyning. Dette tilbodet vart

også fullteikna hausten 2015 då nytt kull starta opp. Dette er eit tilbod som er utvikla i tett samarbeid med Helse Bergen, og er til no det einaste godkjende tilbodet i Norge innan spesialreinhald og sterilforsyning. Hordaland helsefagskole har fått godkjenning til å gje dette tilbodet i kombinasjon med nettbasert undervisning, og har no 6 studentar frå tre ulike fylke som følgjer undervisinga saman med det stadbaserte tilbodet.

Tabell 3 – Studenttal hausten 2013 til hausten 2015 ved Hordaland helsefagskole, studiestad Fitjar

Studiestad Fitjar	2013	2014		2015	
	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust
	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar
Helse,aldring og aktiv omsorg (D)	11	9			
Rehabilitering (D)			11	6	6
Sum	11	9	11	6	6

Kjelde: DBH

Tabell 3 syner eit eksempel på at skulen har starta opp med nesten full klasse hausten 2014 (11 studentar ved Rehabilitering), og allereie våren etter er klassen nesten halvert.

Tabell 4 – Studenttal hausten 2013 til våren 2015 ved Hordaland helsefagskole, studiestad Odda

Studiestad Odda	2013	2014		2015
	Haust	Vår	Haust	Vår
	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar
Psykisk helsearbeid (D)	12	9	9	8
Sum	12	9	9	8

Kjelde: DBH

Tabell 5 – Studenttal hausten 2013 til hausten 2015 ved Hordaland helsefagskole, studiestad Stend

Studiestad Stend	2013	2014		2015	
	Haust	Vår	Haust	Vår	Haust
	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar	Tal studentar
Kreftomsorg og lindrande pleie (D)	7	4	8	7	3
Psykisk helsearbeid (D)	6	6	20	11	17
Rus og avhengighetsproblematikk (D)			6	6	5
Sum	13	10	34	24	25

Kjelde: DBH

Som tabellane over syner, er tilboda svært sårbare, og det er små marginar i høve til fråfall. Dersom ein ser på tabell 5 i høve til tilbodet Psykisk helsearbeid på Stend, starta det opp 6 studentar hausten 2013. Hausten 2014 starta det opp 14 nye studentar i tillegg til dei 6 studentane som gjekk vidare til andre klasse. Våren 2015 blei dei 14 førsteårsstudentane til 6 og dei 6 andreårsstudentane blei til 5, såleis totalt 11 studentar igjen denne våren. Hausten 2015 er det 6 studentar i andre klasse, og det starta opp 11 nye studentar. I tillegg er det kome ein student som starta opp etter teljetidspunktet. Klassen som starta opp med 11 studentar (Psykisk helsearbeid) hausten 2015, er også eit eksempel på at studentar har slutta etter at tilbodet blei bestemt starta opp.

Tiltak

Det har vore gjennomført eit innleiande møte mellom administrasjonen ved Opplæringsavdelinga og Hordaland helsefagskole i høve til situasjonen, og eit oppfølgingsmøte der også styreleiar for fagskulestyret deltok. Etter møta er det semje om at det må gjerast større strukturelle grep for å klare å snu situasjonen til å få tilbod som er berekraftige.

Tiltaka som vert føreslått, er som følgjer:

1. Spisse fagtilbodet – berre annonsere to til tre tilbod kvar haust.
2. Starte store klassar med inntil 30 studentar, minimum 25.
3. Gå i dialog med kommunane om kva tilbod som blir starta opp, ikkje gje for mange alternativ å velje mellom.
4. Alle tilbod blir tilbydd i Bergen – rekruttering frå Bergen og omlandskommunane.
5. Evaluere resultat av tiltaka undervegs og ha tett oppfølging og dialog i høve til kva tilbod som skal startast opp.

Av di tilboda ved helsefagskolen går på deltid over to år, vil skulen ha eit etterslep økonomisk i høve til å fullføre dei små klassane. Administrasjonen ved Opplæringsavdelinga vil derfor tilrå at fagskulestyret omfordeler midlar innanfor ramma til fagskulestyret for å unngå ytterlegare underskot dei neste åra. Det er føreslått i tilbodsstrukturen for skuleåret 2016/17, som fagskulestyret skal handsame i dette møtet, at det vert omfordelt 2 mill. til Hordaland helsefagskole av den tekniske og maritime ramma. Det er vidare føreslått at dette ikkje er meint å vere ei årleg omfordeling, men må vurderast for 2016/17 og på nytt for 2017/18.